

Будівництво 5'19: високі показники формувалися за рахунок будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва

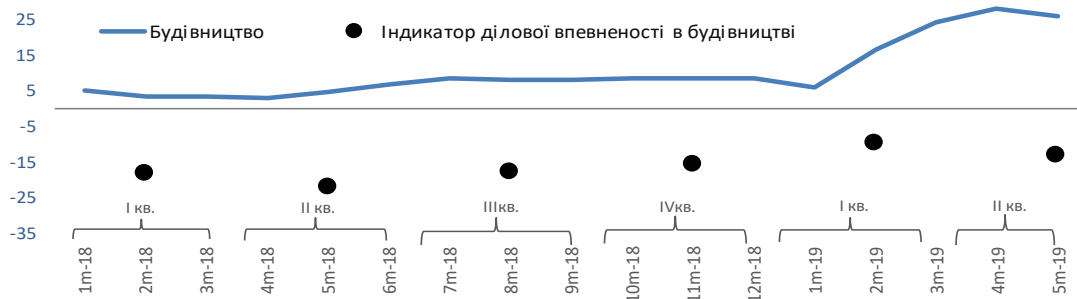
Четвертий рік поспіль будівництво тримає лідерство поміж інших ВЕД за темпами зростання. У січні-травні 2019р. (п/п) обсяги виконаних робіт збільшилися на 26,3% (4,6% у січні-травні 2018р.) завдяки активному фінансуванню будівництва **інженерних споруд та нежитлових будівель** за рахунок державного та місцевого бюджетів, коштів міжнародних донорів та власних коштів підприємств.

Водночас, у **житловому будівництві**, на тлі значної пропозиції новозбудованого житла у попередні періоди та недостатнього платоспроможного попиту населення, тривало скорочення обсягів виконання будівельних робіт.

Загалом, у **травні 2019р. (р/р) обсяги виробленої будівельної продукції** нескориговані на ефект календарних днів зросли на **16,2%** (9% у травні 2018р.), скориговані на ефект календарних днів – на 15,7%.

За підсумком **9 міс. 2019р.** очікується, що темпи зростання у будівництві дещо уповільняться, проте вони залишатимуться на досить високому рівні. Позитивна динаміка підтримуватиметься попитом на проведення ремонтів та модернізації об'єктів транспортної та виробничої інфраструктури, а також соціальних об'єктів, як за рахунок власних коштів підприємств, так і бюджетного фінансування.

Рис. 1. Індекс будівельної продукції (п/п) та індикатор ділової впевненості в будівництві (кв. до попереднього кв.), %

Джерело. Держстат

Табл. 1. Основні види будівництва, % п/п

	5 міс. 2018р.	5 міс. 2019р.	Травень 2019р.	Внесок у січні-травні 2019р. в.п.	Структура, 2018р.
Будівництво, в цілому	4,6	26,3	16,2	-	100
Будівлі	3,4	14,8	6,7	7,9	47,5
житлові	3,3	-2,7	-13,4	-1,1	21,0
нежитлові	3,5	36,2	28,9	9,0	26,5
Інженерні споруди	6,2	40,6	25,6	18,4	52,5

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

За підсумками січня-травня (п/п) у:

будівництві інженерних споруд спостерігалось зростання на 40,6% за рахунок проведення ремонтних та будівельних робіт на підприємствах **електроенергетики та добувної промисловості** (частка у структурі будівельних робіт – 22,5%), **трубопроводів, комунікацій та ліній електропередачі** (10,9% відповідно), а також на об'єктах **транспортної інфраструктури** (9,9% відповідно) в умовах проведення будівельно-ремонтних робіт дорожнього покриття. Слід відмітити, що будівництво транспортних споруд тимчасово стримувалося складними погодними умовами у травні місяці та оскарженням тендерів на ремонт доріг, що відтерміновує початок проведення робіт;

Довідково. Відповідно до «Звіту про використання коштів державного дорожнього фонду» Держказначейства у січні-травні (п/п) видатки фонду зросли на 38,9% і становили 13,6 млрд. грн.

За даними Укравтодору станом на початок червня Антимонопольним комітетом через скарги підрядника «Полтавабудцентр» було скасовано проведення тендеру на здійснення капітального ремонту дороги у Миколаївській обл., вартістю понад 1 млрд. грн. (всього по всій країні заблоковано близько 50 тендерів на ремонт доріг). За даними ProZorro станом на кінець червня оголошено проведення нового тендеру, початок аукціону відбудеться 20 серпня 2019р.

нежитловому будівництві - зростання на 36,2% в умовах активної інвестиційної діяльності підприємств, зокрема, підприємств **ВЕД «Переробна промисловість»** (капітальні інвестиції переробної промисловості у I кв. 2019р. (п/п) зросли на 19,7%, частка у структурі капітальних інвестицій – 18,9%), **ВЕД «Торгівля»** (на 18,9% та 8,3% відповідно) та **ВЕД «Державне управління»** (у 1,9р. та 3,5% відповідно);

житловому будівництві - зменшення на 2,7% на тлі значної пропозиції новозбудованого

Січень-травень 2019р.

«у січні-травні у будівництві продовжує спостерігатися значне зростання обсягів виконаних робіт»

«найбільший позитивний внесок у індекс будівельної продукції мало будівництво інженерних споруд»

житла у попередні періоди в умовах недостатнього платоспроможного попиту, у т. ч. через низький рівень іпотечного кредитування. Водночас, зростання кількості угод купівлі-продажу та збільшення площ нового житлового будівництва, яке розпочато, або на яке отримано дозвіл на здійснення будівельних робіт може свідчити про деяке пожвавлення житлового будівництва у майбутніх періодах.

Довідково. За даними Мін'юсту у I кв. (п/п) кількість договорів купівлі-продажу квартир та житлових будинків зросла на 5%. За даними Держстату у I кв. (п/п) загальна площа нового житлового будівництва, яке розпочато, або на яке отримано дозвіл на здійснення будівельних робіт збільшилася майже в 2р.

Основними позитивними чинниками були:

зростання капітальних видатків зведеного бюджету (у січні-травні (п/п) капітальні видатки зведеного бюджету номінально зросли на 29,3% і становили 28,1 млрд. грн.);

активна інвестиційна діяльність в цілому (індекс капінвестицій у I кв. (п/п) зріс на 17,8%);

розширення фінансових можливостей будівельних підприємств (у I кв. (п/п) прибутки підприємств ВЕД «Будівництво» зросли у 2,3р.).

Основними негативними чинниками були:

збільшення рівня витратності будівельної діяльності (у січні-квітні 2019р. (п/п) ціни на будівельно-монтажні роботи зросли на 11% (23,4% у січні-квітні 2018р.), ціни на гумові і пластмасові вироби, іншу неметалеву мінеральну продукцію в межах України - на 11,5% (12,4% у січні-квітні 2018р.) та машинобудування – на 8,8% (18,7% у січні-квітні 2018р.), заробітна плата (у номінальному обчисленні) у ВЕД «Будівництво» зросла на 24,5% (22,7% у січні-квітні 2018р.) та менш оптимістичні очікування будівельних підприємств стосовно цін на роботи, що виконуються такими підприємствами (за даними Держстату у II кв. порівняно з I кв. 2019р. кількість респондентів, які очікують ↑ цін на роботи, що виконуються будівельними підприємствами, зменшилась на 4 в.п.). Водночас, ціни на житло на первинному ринку у I кв. (п/п) ↑ лише на 5,4% (5,3% у I кв. 2018р.);

зменшення іпотечного кредитування (за даними НБУ обсяги іпотечних кредитів наданих домашнім господарствам у національній валюті станом на кінець травня 2019р. порівняно з даними станом на кінець травня 2018р. зменшилися на 5,7%).

Регіональний розріз. У січні-травні (п/п) зростання індексу будівельної продукції спостерігалось у 23 регіонах (12 регіонів за 5 міс. 2018р.). Найбільше зростання – у Вінницькій обл. та Чернігівській обл. (у 2,6р. та 1,9р. відповідно), та Кіровоградській обл. (у 1,7р.), зокрема, за рахунок високих темпів проведення будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва. Скорочення – у Рівненській обл. (7,4%) та Івано-Франківській обл. (2,4%), в першу чергу, через значне зменшення обсягів будівництва інженерних споруд.

Примітка. Обрахунок обсягів будівельної продукції у регіональному розрізі відбувається за місцем реєстрації підприємств, а не за територією фактичного здійснення будівництва.

Табл. 2. Регіональний розріз, % п/п

Найбільші темпи зростання				Найменші темпи зростання / падіння			
	5 міс. 2019р.	внесок, в. п.	частка у структурі 2018р.		5 міс. 2019р.	внесок, в. п.	частка у структурі 2018р.
Вінницька	2,6р.	4,6	2,9	Рівненська	-7,4	-0,1	1,7
Чернігівська	1,9р.	0,5	0,6	Ів.-Франківська	-2,4	-0,1	2,3
Кіровоградська	1,7р.	0,6	0,9	Чернівецька	1,8	0,02	1,3
Херсонська	1,5р.	0,4	0,8	Запорізька	6,9	0,2	2,9
Донецька	1,5р.	1,2	2,6	Одеська	7,0	0,7	9,8

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Очікування. За підсумком 9 міс. 2019р. у будівництві очікується, що, темп зростання дещо уповільниться, проте залишатиметься на досить високому рівні та сформується за рахунок попиту на послуги будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва в умовах інвестиційної активності підприємств (проведення ремонтів і реконструкції виробничих потужностей) та бюджетної сфери (оновлення транспортної інфраструктури). Тоді як внесок житлового будівництва очікується досить низьким, на фоні значної пропозиції новозбудованого житла у попередніх роках.

Довідково. За даними Держстату у II кв. порівняно з I кв. 2019р. будівельні підприємства очікують ↓ поточного обсягу замовлень на 9 в.п., водночас забезпеченість такими замовленнями (як і в I кв. 2019р.) у середньому становить 5 міс. Крім того, очікується посилення впливу таких стримуючих чинників як недостатній попит (збільшення на 4 в.п.) та фінансові обмеження (на 3 в.п.). В даних умовах індикатор ділової впевненості в будівництві у II кв. порівняно з I кв. 2019р. знизився на 3 в.п.

Ризики. Ескалація військового конфлікту, звуження попиту з боку підприємств реального сектору економіки через погіршення їх фінансових можливостей внаслідок стриманішої динаміки цін на зовнішніх ринках, чергових санкцій з боку РФ, загострення проблем у банківській системі.

«розширення фінансових можливостей для проведення будівельної діяльності відбувається як з боку бюджетної сфери, так і окремих підприємств корпоративного сектору, у т. ч. сфери будівництва»

«внесок у індекс будівельної продукції у січні-травні 2019р. Донецької обл. та Луганської обл. становив «плюс» 1,3 в.п.»

«за 9 міс. 2019р. очікується уповільнення темпів зростання будівництва»